

Warszawa, dnia 31 stycznia 2018 r.

Poz. 7

ZARZĄDZENIE NR 7

MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 stycznia 2018 r.

w sprawie kontroli zarządczej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa zasady i tryb wykonywania kontroli zarządczej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz zakres odpowiedzialności za jej realizację.

§ 2.

Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) Ministrze – należy przez to rozumieć Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 2) Ministerstwie – należy przez to rozumieć Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 3) członkach Kierownictwa Ministerstwa – należy przez to rozumieć Ministra, Sekretarzy i Podsekretarzy Stanu oraz Dyrektora Generalnego Ministerstwa;
- 4) komórce organizacyjnej – należy przez to rozumieć departament, biuro oraz wyodrębnione stanowisko w Ministerstwie;
- 5) dyrektorze – należy przez to rozumieć kierującego komórką organizacyjną w Ministerstwie;
- 6) planie działalności Ministra – należy przez to rozumieć plan tworzony na rok następny dla działów: praca, zabezpieczenie społeczne i rodzina, sporządzany zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 7) sprawozdaniu z wykonania planu działalności – należy przez to rozumieć sprawozdanie z wykonania planu działalności Ministra za rok poprzedni dla działów: praca, zabezpieczenie społeczne i rodzina, sporządzone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 8) samoocenie – należy przez to rozumieć proces oceny funkcjonowania kontroli zarządczej przez pracowników i kierownictwo Ministerstwa;
- 9) zarządzaniu ryzykiem – należy przez to rozumieć logiczną i systematyczną metodę identyfikacji, analizy i ewaluacji ryzyka oraz nadzoru i informowania o ryzyku w sposób, który wspomogę Ministerstwo w realizacji celów i zadań;

- 10) ryzyku – należy przez to rozumieć miarę możliwości wystąpienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację celów i zadań określonych w planie działalności Ministra lub planie działań Ministerstwa;
- 11) analizie ryzyka – należy przez to rozumieć proces oceny czynników ryzyka pod kątem ustalonych parametrów, prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz potencjalnego skutku;
- 12) właścicieli ryzyka – należy przez to rozumieć dyrektora, który jest odpowiedzialny za zarządzanie, aktualizowanie i kontrolowanie wszystkich aspektów wskazanego ryzyka w odniesieniu do celów i zadań komórki organizacyjnej, włącznie z zastosowaniem wybranych reakcji w odpowiedzi na zagrożenia.

§ 3.

1. Kontrolę zarządczą w Ministerstwie stanowi ogół działań podejmowanych przez członków Kierownictwa Ministerstwa, dyrektorów oraz pozostałych pracowników Ministerstwa dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.
2. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:
  - 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
  - 2) skuteczności i efektywności działania;
  - 3) wiarygodności sprawozdań;
  - 4) ochrony zasobów;
  - 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
  - 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;
  - 7) zarządzania ryzykiem.
3. W ramach wykonywania kontroli zarządczej w Ministerstwie stosuje się procedury i wytyczne odnoszące się do wyznaczania celów i zadań oraz monitorowania ich realizacji, określone dla następujących elementów tej kontroli:
  - 1) środowisko wewnętrzne;
  - 2) cele i zarządzanie ryzykiem;
  - 3) mechanizmy kontroli;
  - 4) informacja i komunikacja;
  - 5) monitorowanie i ocena.

Rozdział 2

Zakres odpowiedzialności

§ 4.

1. Minister jest odpowiedzialny za zapewnienie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Ministerstwie oraz w kierowanych przez niego działach: praca, zabezpieczenie społeczne i rodzina.
2. Członkowie Kierownictwa Ministerstwa sprawują nadzór nad funkcjonowaniem kontroli zarządczej w nadzorowanych komórkach organizacyjnych, wobec których wykonują czynności nadzorcze zgodnie z zarządzeniem nr 48 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie zakresów czynności członków kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 52, z 2016 r. poz. 22, 34 i 45 oraz z 2017 r. poz. 5).
3. W ramach nadzoru nad komórkami organizacyjnymi członkowie Kierownictwa Ministerstwa, w szczególności:
  - 1) wyznaczają kierunki działań do realizacji na dany rok przez nadzorowane komórki organizacyjne, biorąc pod uwagę:

- a) informacje o przypadających Ministerstwu kwotach wydatków wynikających z projektu ustawy budżetowej,
  - b) zasoby kadrowe,
  - c) czynniki mogące zagrażać osiągnięciu celów;
- 2) zatwierdzają oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w zakresie obszaru działalności nadzorowanych przez nich komórek organizacyjnych.

§ 5.

Do zadań dyrektora należy zapewnianie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w komórce organizacyjnej, w szczególności:

- 1) opracowanie propozycji celów, zadań i mierników komórki organizacyjnej na podstawie wyznaczonych kierunków działań, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1;
- 2) monitorowanie stopnia realizacji celów i zadań komórki organizacyjnej oraz ich aktualizacja;
- 3) zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do zatwierdzonych celów i zadań komórki organizacyjnej;
- 4) składanie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w zakresie działalności kierowanej komórki organizacyjnej;
- 5) dbanie o podnoszenie świadomości wśród pracowników w zakresie problematyki związanej z kontrolą zarządczą.

§ 6.

Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz, zwany dalej „DAE”, w ramach kontroli zarządczej odpowiada za:

- 1) sporządzanie projektu planu działalności Ministra;
- 2) koordynację prac nad merytoryczną częścią dokumentów o charakterze zadaniowym, tj. budżetu w układzie zadaniowym oraz Wieloletniego Planu Finansowego Państwa;
- 3) sporządzanie projektu sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra za rok poprzedni.

§ 7.

1. Biuro Kontroli i Audytu, zwane dalej „BKA”, realizuje zadania w ramach kontroli zarządczej, w szczególności:
  - 1) koordynuje proces zarządzania ryzykiem w Ministerstwie;
  - 2) koordynuje przeprowadzanie samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej w Ministerstwie;
  - 3) sporządza projekt oświadczenia Ministra o stanie kontroli zarządczej;
  - 4) koordynuje opracowanie planu działań Ministerstwa we współpracy z DAE.
2. Samodzielne Stanowisko Audytu Wewnętrznego w BKA poprzez realizację swoich zadań dokonuje systematycznej, niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie.

Rozdział 3

Sporządzenie planu działalności Ministra i sprawozdania z jego wykonania oraz opracowanie planu działań Ministerstwa

§ 8.

1. Dyrektorzy, po otrzymaniu informacji o wskazanych kierunkach działań, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1, sporządzają propozycje celów, zadań i mierników do planu działalności Ministra i przekazują je do DAE w terminie do dnia 30 września każdego roku.

2. DAE, na podstawie celów, zadań i mierników, o których mowa w ust. 1, oraz uwzględniając plany działalności jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra, sporządzonych zgodnie z zarządzeniem nr 30 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie obowiązków jednostek podległych i nadzorowanych w ramach kontroli zarządczej (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 31) opracowuje projekt planu działalności Ministra na rok następny.
3. DAE w terminie do dnia 20 października każdego roku przekazuje członkom Kierownictwa Ministerstwa projekt planu działalności Ministra do uzgodnień.
4. Projekt planu działalności Ministra, po uzgodnieniu z członkami Kierownictwa Ministerstwa, DAE przekazuje do akceptacji Ministra, a następnie w terminie do dnia 31 października każdego roku, przekazuje Prezesowi Rady Ministrów.

§ 9.

1. Cele wskazane w planie działalności Ministra stanowią podstawę do opracowania przez BKA planu działań Ministerstwa.
2. Plan działań Ministerstwa określa w szczególności:
  - 1) cele komórek organizacyjnych na dany rok;
  - 2) zadania służące realizacji każdego z celów;
  - 3) mierniki stopnia realizacji celów;
  - 4) planowaną wartość mierników.
3. BKA przy współpracy z DAE koordynuje opracowanie i aktualizowanie celów, zadań i mierników planu działań Ministerstwa.
4. Plan działań Ministerstwa BKA udostępnia komórkom organizacyjnym w intranecie Ministerstwa w celu jego aktualizacji.

§ 10.

1. Dyrektorzy, dwa razy w roku w terminach: do dnia 15 lipca oraz do dnia 15 października, przedstawiają informacje o stopniu realizacji celów i zadań, o których mowa w § 5 pkt 2, ujętych w planie działań Ministerstwa, a w przypadku zagrożeń związanych z ich realizacją, przedstawiają propozycję działań naprawczych.
2. Dyrektorzy, w terminie ustalonym przez DAE, przekazują do DAE sprawozdania komórek organizacyjnych z realizacji planu działalności Ministra za rok poprzedni.
3. DAE, w terminie do dnia 20 kwietnia każdego roku, sporządza projekt sprawozdania z realizacji planu działalności Ministra za rok poprzedni na podstawie sprawozdań, o których mowa w ust. 2, oraz sprawozdań z realizacji planu działalności jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra, sporządzonych zgodnie z zarządzeniem nr 30 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie obowiązków jednostek podległych i nadzorowanych w ramach kontroli zarządczej, przekazuje do zatwierdzenia członkom Kierownictwa Ministerstwa.
4. DAE, przedkłada do podpisu Ministrowi uzgodniony z członkami Kierownictwa Ministerstwa projekt sprawozdania z realizacji planu działalności Ministra, w terminie umożliwiającym opublikowanie go do dnia 30 kwietnia każdego roku w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa.

Rozdział 4

Samoocena kontroli zarządczej

§ 11.

1. Samoocena kontroli zarządczej jest to ocena funkcjonowania kontroli zarządczej za rok poprzedni w Ministerstwie przeprowadzana co najmniej raz w roku przez pracowników Ministerstwa.
2. Samoocena kontroli zarządczej przeprowadzana jest z wykorzystaniem ankiet. Wzory ankiet oraz instrukcję ich wypełnienia określa BKA po zaopiniowaniu ich przez Zespół do spraw kontroli zarządczej.

3. Pracownicy Ministerstwa, o których mowa w ust. 1, dokonują samooceny w ramach poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej w postaci elektronicznej w terminie wskazanym przez BKA.
4. BKA, po otrzymaniu zbiorczych wyników z dokonanej samooceny kontroli zarządczej, sporządza podsumowanie uwzględniające:
  - 1) ogólną ocenę funkcjonowania kontroli zarządczej,
  - 2) zidentyfikowane słabości kontroli zarządczej, wskazane przez osoby przeprowadzające ocenę,
  - 3) proponowane działania naprawczei przedkłada je do opinii Zespołu do spraw kontroli zarządczej.
5. Podsumowanie, o którym mowa w ust. 4, BKA przekazuje członkom Kierownictwa Ministerstwa i Komitetowi Audytu do wiadomości.
6. Podsumowanie publikowane jest w intranecie Ministerstwa w terminie do dnia 5 marca każdego roku.

Rozdział 5

Zarządzanie ryzykiem

§ 12.

1. Zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłym wykonywanym na bieżąco w odniesieniu do celów i zadań Ministerstwa.
2. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:
  - 1) identyfikację oraz okresową aktualizację celów i zadań Ministerstwa;
  - 2) identyfikację zasobów niezbędnych do realizacji celów i zadań;
  - 3) identyfikację ryzyka, w tym czynników o charakterze korupcyjnym lub nadużyć finansowych;
  - 4) analizę ryzyka, w tym określenie rodzaju mechanizmów kontrolnych oraz ich znaczenia dla zdefiniowanych zdarzeń;
  - 5) ewaluację ryzyka, w tym określenie rodzaju reakcji na ryzyko oraz akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko;
  - 6) określenie właścicieli ryzyka oraz terminów wdrożenia reakcji na zidentyfikowane zdarzenia;
  - 7) informowanie pracowników Ministerstwa o wynikach procesu zarządzania ryzykiem;
  - 8) aktualizowanie wyników procesu zarządzania ryzykiem.
3. Komórki organizacyjne identyfikują ryzyka w odniesieniu do celów i zadań ujętych w planie działań Ministerstwa.
4. W procesie identyfikacji i analizy ryzyka komórki organizacyjne wskazują w szczególności ryzyka:
  - 1) związane ze zmianami zachodzącymi w Ministerstwie lub jego otoczeniu,
  - 2) zagrażające wizerunkowi Ministerstwa;
  - 3) o charakterze finansowym, w tym nadużyć finansowych oraz korupcyjnych;
  - 4) o charakterze legislacyjnym;
  - 5) związane z organizacją Ministerstwa, w tym strukturą organizacyjną i organizacją pracy;
  - 6) dotyczące zasobów ludzkich.
5. W procesach identyfikacji i analizy ryzyka wykorzystuje się wszelkie źródła informacji, w tym ustalenia wewnętrznych i zewnętrznych audytów i kontroli oraz podsumowanie samooceny, o którym mowa w § 11 ust. 4.
6. Komórki organizacyjne przeprowadzają identyfikację i analizę ryzyka co najmniej raz w roku, w terminach i w sposób wskazany przez BKA.

7. Dyrektorzy w Ministerstwie mają możliwość aktualizacji wyników procesu zarządzania ryzykiem w ciągu roku kalendarzowego. Czynności przeprowadzane są w szczególności w przypadku:
  - 1) wprowadzania nowych zadań w systemie zarządzania;
  - 2) podziału lub łączenia zadań objętych systemem zarządzania;
  - 3) wystąpienia zjawiska korupcji w Ministerstwie.
8. W odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka, w tym dotyczących korupcji i nadużyć finansowych, określa się prawdopodobieństwo wystąpienia oraz jego wpływ na realizację celów i zadań.
9. Dyrektor, jako właściciel ryzyka dokonuje analizy ryzyka, a w szczególności identyfikacji i oceny ryzyka, określenia istotności ryzyka i wskazania postępowania z ryzykiem.
10. Na podstawie zebranej dokumentacji oraz ustaleń Zespołu do spraw kontroli zarządczej, BKA opracowuje okresowe podsumowanie procesu zarządzania ryzykiem zawierające w szczególności:
  - 1) zestawienie kluczowych ryzyk;
  - 2) propozycje usprawnień i zmian mechanizmów kontrolnych dotyczących najistotniejszych zagrożeń, przedstawione przez właściwą komórkę organizacyjną.
11. Podsumowanie procesu zarządzania ryzykiem, BKA przekazuje członkom Kierownictwa Ministerstwa i Komitetowi Audytu do wiadomości.
12. Podsumowanie publikowane jest w intranecie Ministerstwa, w terminie do dnia 5 marca każdego roku.

Rozdział 6

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie

§ 13.

1. Dyrektorzy, w terminie do dnia 15 marca każdego roku przekazują do BKA oświadczenie o stanie kontroli zarządczej komórki organizacyjnej, zatwierdzone przez nadzorującego członka Kierownictwa Ministerstwa.
2. Dyrektorzy nadzorujący jednostki podległe i nadzorowane przekazują do BKA, w terminie do dnia 22 marca każdego roku, zaopiniowane oświadczenia jednostek podległych i nadzorowanych, przekazywane przez te jednostki na podstawie zarządzenia nr 30 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie obowiązków jednostek podległych i nadzorowanych w ramach kontroli zarządczej.
3. Projekt oświadczenia o stanie kontroli zarządczej sporządzany jest z uwzględnieniem w szczególności:
  - 1) oświadczeń o stanie kontroli zarządczej komórek organizacyjnych i jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra;
  - 2) monitorowania realizacji celów i zadań;
  - 3) wyników samooceny kontroli zarządczej;
  - 4) podsumowania procesu zarządzania ryzykiem,
  - 5) wyników audytu wewnętrznego;
  - 6) wyników kontroli zewnętrznych.
4. BKA przekazuje do opinii Komitetowi Audytu projekt oświadczenia Ministra o stanie kontroli zarządczej.
5. BKA, po zaopiniowaniu projektu oświadczenia przez Komitet Audytu, przekazuje do podpisu Ministra projekt oświadczenia Ministra o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni, w terminie umożliwiającym jego opublikowanie do dnia 30 kwietnia każdego roku w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa.

§ 14.

Plan działań Ministerstwa, o którym mowa w § 9, po raz pierwszy zostanie opracowany w 2018 r. w terminie i w sposób wskazany przez BKA.

§ 15.

Traci moc zarządzenie nr 20 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 maja 2015 r. w sprawie procesu zarządzania ryzykiem w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. poz. 22).

§ 16.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER RODZINY,
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Elżbieta Rafalska